

Saksframlegg - Bosetting av EMA. Generelle rutiner ved bosetting samt retningslinjer for økonomiske ytelser

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Utvalg for kultur og levekår	
	Kommunestyre	

Rådmannens innstilling/drøfting

1. Hol kommune fastsetter Retningslinjer for økonomiske utbetalinger til enslige mindreårige (EMA) som vedlagt saken. Retningslinjene bygger på statlige veiledende satser og særskilt statlig tilskudd for EMA. Hol kommune er ansvarlig for utbetalinger og oppfølging til og med det året ungdommen fyller 20 år, med unntak som fremgår av retningslinjene.
2. Integreringstjenesten gis ansvar for organisering av utbetalinger, økonomiopplæring til ungdommene, klagebehandling etter forvaltningsloven og årlig revisjon av retningslinjene.
3. Utvalget tar til orientering de beskrevne rutiner for tildeling, bosetting og oppfølging av EMA (bolig, skole, helse og fritid), og ber administrasjonen gjennomføre disse i tråd med saksutredningen.
4. Rådmannen gis fullmakt til å gjøre nødvendige administrative justeringer i rutiner og satser innenfor rammen av statlige veiledende satser og årlige budsjetter, samt oppdatere retningslinjene ved endringer i statlige tilskuddsordninger (IMDi).

Arbeidet er innrettet mot barnets beste, med vekt på trygghet, forutsigbarhet og medvirkning. Likebehandling sikres gjennom vedtatte retningslinjer, satser og tydelige vedtakskriterier. Aktivitet og deltakelse i nærmiljø og frivillighet bygger sosial kapital og bærekraftige lokalsamfunn.

Saken avgjøres av

Kommunestyret

Vedlegg

1. Retningslinjer for økonomisk stønad til enslige mindreårige flyktninger i Hol kommune

Saksopplysninger

Innledning

Hol kommunestyre vedtok den 22.01.2026 å bosette flyktninger i 2026, og det var i denne sammenheng enighet om at Integreringstjenesten skal utarbeide en egen plan for bosetting og oppfølging av enslige mindreårige asylsøkere (EMA). Vedtaket la også til grunn at Hol kommune skal utvikle dette arbeidet i samarbeid med øvrige Hallingdalskommuner for å sikre robuste fagmiljøer og samordnede tjenester.

Saksframlegget bygger på kommunens egne erfaringer og behov, samtidig som det delvis tar utgangspunkt i arbeidet som er gjort i Ål kommune. Dette inkluderer særlig retningslinjene for økonomisk stønad til EMA, vedtatt av Ål kommunes Sektorutvalg for kultur og oppvekst i 2024, samt erfaringer fra deres oppfølgingsmodell og organisering.

Bakgrunn og formål

Hol kommune bosetter enslige mindreårige som har behov for et trygt, forutsigbart og faglig forsvarlig opplegg. Formålet med saken er å:

- formalisere rutiner for tildeling, bosetting og oppfølging (inkl. bolig, skole, aktivitet og helse/miljø),
- fastsette økonomiske retningslinjer for EMA (under og over 18 år),
- avklare ansvarlinje for økonomiske utbetalinger fram til fylte 20 år, og
- sikre likebehandling, forutsigbarhet og hjemmel for vedtak.

Forslaget bygger på kommunens nåværende praksis for bosetting, erfaringsutveksling med Ål kommune, samt retningslinjer slik de er beskrevet i saksframlegg fra Ål kommune (2024),

som beskriver behovet for kommunalt vedtatte retningslinjer og finansiering gjennom integrerings- og særskilte tilskudd.

Rutiner

1) Tildeling, forhåndskartlegging og bosetting

- Integreringstjenesten kan påvirke utvelgelsen av EMA kandidater for bosetting i dialog med IMDi. Dette betyr at vi som kommune har mulighet til å begrense oss til å velge kandidater der kartlegging konkluderer med at de kan bosettes i hybel eller bofellesskap, uten behov for fadderordning eller fosterfamilie. Den regelmessige planmessige oppfølging fra Integreringstjeneste skal i prinsippet være tilstrekkelig og forsvarlig.
- Før bosetting: Samtale med ungdommen (EMA) for en enkel kartlegging av behov, ressurser og forventninger. Samarbeid med representant ved behov.
- Praktiske etableringsoppgaver:
 - Folkeregister: Melde flytting.
 - MinID/ID-forvaltning: Mottak kan i noen tilfeller bistå med MinID.
 - Bankkonto: Dersom konto ikke foreligger ved ankomst, benyttes midlertidig butikk gavekort til dagligvarer til konto er på plass.
- Bolig: Individuell vurdering av enkel hybel vs. bofellesskap, basert på alder, modenhet og behov for miljøstøtte.

2) Oppfølging og miljøarbeid (bo- og hverdagsmestring)

- Hjemmebesøk: Obligatorisk én gang per uke, som hovedregel etter skoletid kl. 15–16.
- Aktiviteter og deltakelse: Månedspan for aktiviteter – ofte fredager – med vekt på matlaging, ski/friluft, kultur, idrett og teambygging. Frivilligheten benyttes aktivt (fadderordning).
- Hverdagsferdigheter: Systematisk gjennomgang og trening i praktiske gjøremål (økonomi, kosthold, renhold, klesvask, kollektivtransport m.m.). Fravær fra avtalte tiltak registreres og følges opp.

3) Skole og opplæring

- Samarbeid med skoleløp tilpasset EMA, herunder Kombinasjonsklasse (Kombi) ved Gol videregående skole, samt Gol voksenopplæring. Kontaktpunkt: Brit Vikane, Anita Ulsaker (Gol vgs) og Kjersti Lilleslett (Gol VO).
- Det legges til rette for elever med ukrainsk bakgrunn i videregående opplæring gjennom forberedende og språkstøttede løp i regionalt samarbeid.

- Fokus på frammøte, progresjon og fraværsoppfølging i tett dialog skole–tjeneste–ungdom.

4) Faglig samarbeid og hjelpetjenester

- Mottak foretar grunnkartlegging før bosetting.
- Familiehuset og barnevernstjenesten benyttes til faglig veiledning der det er hensiktsmessig; barnevernet har ingen formell rolle i ordinær oppfølging av EMA i tiltaket.
- Samarbeid med IMDi sitt EMA-team for veiledning og kompetansestøtte.

Økonomiske ytelser og ansvarslinje (forslag til modell)

- Behov for retningslinjer: Forutsigbarhet, likebehandling og klar hjemmel for vedtak for både under og over 18 år. Dette er i tråd med vurderingene i vedlagte saksframlegg fra Ål kommune, som peker på behovet for kommunalt vedtatte retningslinjer for økonomisk oppfølging.
- Tilskudd og finansiering: Utbetalinger finansieres av integreringstilskudd og særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige, som ytes til og med året personen fyller 20 år (kap. 671, post 61; jf. vedleggsoversikten i saksframlegget fra Ål).
[\[Saksframle...Ål kommune | PDF\]](#)
- Ansvar etter fylte 18 år: To alternativer er vurdert:
 - Overføring til NAV (økonomisk sosialhjelp er et sikkerhetsnett, ikke et oppfølgingstilbud), eller
 - Kommunal forvaltning av utbetalinger til og med 20 år. Administrativ vurdering er at kommunal løsning gir bedre tilpasning for målgruppen.
- Foreslått ansvar i Hol: Integreringstjenesten forvalter utbetalinger fra bosettingstidspunkt og til og med året ungdommen fyller 20 år, med unntak som angitt i retningslinjene (f.eks. introduksjonsstønad, arbeid/andre ytelser). Enheten har også ansvar for klagebehandling og revisjon av retningslinjene.
- Satser og ytelser: Retningslinjene tar utgangspunkt i [statlige veiledende satser](#) (oppdateres årlig). Støtte skal dekke basis livsopphold, boutgifter (husleie/strøm/innbo), klær/sko, skole- og fritidsutgifter, helseutgifter, transport, mobil og nødvendig startpakke ved innflytting. Enkeltytelser vurderes individuelt med tydelig begrunnelse i vedtak.

Opplæring i personlig økonomi: Systematisk økonomiopplæring (budsjett, regninger, avtalegiro, sparemål), gradvis overgang til selvforvaltning og kontrollrutiner (kontoutskrifter, kvitteringer) fram mot 20-årsgrensen.

Organisering og ansvar

- Koordinerende enhet: Integreringstjenesten (koordinerer bolig, skole, helse/fritid og økonomi).
- NAV: Samarbeid om rettighetsavklaringer (ikke primær utbetalingskanal i Hol's foreslåtte modell for EMA <20 år). Vurderingene fra Ål viser at NAVs sosialhjelp ikke er et oppfølgingstilbud, og at kommunal løsning er bedre tilpasset EMA.
- Skole: Gol vgs (Kombi) og Gol VO som hovedsamarbeidspartnere.
- Helse/Barnevern/Familie: Faglig veiledning ved behov (ingen formell barnevernsrolle i standardløpet).
- Frivillighet: Aktiv bruk av fadderordning og deltakelse i lag/foreninger.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget legger til grunn at utbetalinger til EMA dekkes innenfor integreringstilskudd og særskilt tilskudd, som etter vedlagte referanse ytes til og med året den unge fyller 20 år. Hols modell innebærer at kommunen forvalter utbetalingene og gjennomfører tett oppfølging/økonomiopplæring til selvstendigjøring. Eventuelle avvik mellom satser og faktisk behov håndteres i enkeltsaker innenfor budsjett og de statlige ordningene.

Vurdering

Saken foreslår en helhetlig modell for tildeling, bosetting, oppfølging og økonomiske ytelser for enslige mindreårige (EMA) i Hol kommune. Modellen tydeliggjør rolle- og ansvarsdeling, rutiner for bolig og miljøarbeid, skoleløp og aktivitetstilbud, samt økonomisk forvaltning og opplæring. Videre foreslås kommunalt vedtatte retningslinjer for økonomiske ytelser, med kommunen som utbetalingsansvarlig til og med året ungdommene fyller 20 år, finansiert innenfor integreringstilskudd og særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige (Rundskriv 02/2022 fra IMDi som omtaler «Retningslinjer for forvaltning av særskilt tilskot ved busetting av einslege mindreårige flyktingar mfl., under statsbudsjettet kap. 671, post

61), jf. statlige føringer og praksis beskrevet i vedlagt saksframlegg fra Ål kommune.

Risikovurdering

- Overgang 18–20 år: Risiko for frafall fra skole/arbeid og økonomiske utfordringer reduseres gjennom kommunal forvaltning av ytelser, tettere oppfølging og gradvis selvforvaltning.
- Boligsituasjon: Feil match (hybel vs. bofellesskap) kan gi ustabilitet; håndteres ved individuell vurdering og ukentlige hjemmebesøk.
- Inkludering/fritid: Mangel på nettverk motvirkes med fadderordning, aktivitetsplan og frivillighet.
- Tjenestesamordning: Klare rutiner og ansvarlinjer forhindrer glipper mellom tjenestene.